

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus VI. De forma seu ritu ferendæ censuræ, & de valore illius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

caret difficultate, quia etsi ex graui metu, in cōtem-
ptum Ecclesie incusso, præceptum Ecclesiasticum
violans, peccet mortaliter non tamē quatenus præ-
ceptum illud violat, sed quia facit contra ius diui-
num, & naturale, quo quis tenetur, etiam cum peric-
ulo v. r. bonum commune religionis, & authori-
tatis Ecclesiasticæ tueri. Quare cum censura præce-
pto purè Ecclesiastico adnexa sit, non autem natura-
li aut diuino, hinc plane consequens videtur, viola-
torem præcepti Ecclesiastici, in eo casu, censuram
non incurrere.

Imo iuxta communem sententiam, si homicidio,
vel adulterio censura, ex præcepto Ecclesie, adnexa
sit qui homicidium, vel adulterium ex graui metu
perpetrat, non censetur peccare contra præceptum
Ecclesiasticum, adeoque nec censuram incurrit; et si
peccet contra præceptum naturale, & diuinum quo
homicidium, vel adulterium prohibetur.

ARTICVLVS VI.

*De forma seu ritu ferenda censura, & de valo-
re illius.*

QVBIVM est: an ferens censuram mentem suam
exteriùs exprimere debeat. *Respondeo* 1. ad valo-
rem censuræ requiri, vt intentio superioris eam fe-
rentis exteriùs verbis, aliisue signis sufficienter ex-
primatur; quia aliàs esset subdito ignota, nec pro-
prie violari posset.

Respondeo 2. etiam requiri vt censura exprimatur
in particulari, & non tantum in genere, quia censu-
ra genericè spectata non existit, neque hominem af-
flicere potest. Vnde si quid prohiberetur sub censura
in genere, & non in specie sub excommunicatione,
vel suspensione, &c nihil fieret.

Nota tamen, quando aliquid prohibetur sub excō-
municatione, id non debere intelligi de excōmu-
nicatio-

nicatione in genere, sed de maiori excommunicatione, vt patet ex vsu communi; adeoque censura sic lata valet.

Respondeo 3. si quis ferret censuram solis verbis, sine scriptura, aut sine expressione causæ, et si hoc sufficeret ad valorem censura, ille peccaret mortaliter, ipsoque iure suspensionem ab ingressu Ecclesiæ & à diuinis officiis per mensem incurreret. Et idem dic de iudice, qui patri petenti non concederet exemplar scripturæ intra mensem. Ista enim omnia sub hac pœna in iure præcipiuntur. A qua tamen excipiendus Episcopus, cum in iure specialis illius mentio non fiat. Itemque ij qui ex causa necessaria, & urgente Censuram sine scriptura ferre coguntur; & qui bona fide eam formam, tanquam minimè necessariam, prætermittunt.

Dubium est 2. an requiratur monitio. *Respondeo*, vt censura in aliquem licitè, aut validè feratur, requiri aliquam monitionem, seu comminationem: sed cum discrimine. Nam vt incurratur censura lata sententiæ, siue à iure, siue ab homine, pro futura culpa, sufficit notitia legis ipsius, qua statuitur, vt quicumque hoc fecerit, sit hoc ipso excommunicatus, aliæque censura ligatus. Reus tamen à iudice citari debet, ne indicta causa declaretur censura affectus.

Vt autem quis incurrat censuram ab homine infligendam, pro culpa præterita, in qua perseverat, aut pro qua satisfacere renuit, requiritur monitio canonica, qua reus agnoscat se censuræ subijciendum, nisi à culpa abstineat, aut si pro ea satisfacere recuset.

Imò etsi censura ferenda sit, ex præscripto iuris statutis, vt qui hoc fecerit excommunicetur, verius est iudicem non debere sine monitione, contra reum de crimine conuictum procedere; ne fortè censuram infligat, propter culpam merè præteritam, & emendatam.

Porro hæc monitio ex iure debet esse trina, interposito

posito aliquot dierum intervallo. Ex causa tamen potest vna sufficere pro tribus; interdum etiam potest iudex statim post comminationem, censuram infligere, nisi reus obediat.

Quando censura fertur contra personam aliquam particularem notam, admonitio facienda est coram illa, adhibitis testibus idoneis. Quod si per dolum latet aut per vim impeditur, ne conveniatur, hoc probato, sufficit monitionem facere ad domum illius, aut si caret domicilio, in principali Ecclesia.

Dubium est 3. de valore censura. Respondeo 1. inualem esse censuram, quando fertur ob causam falsam, quae à parte rei non subsistit, esto in iudicio per falsos testes sit probata. Quia ex supradictis censura neque licite, neque valide ferri potest, nisi propter peccatum. Unde sic excommunicatus non tenetur, secluso scandalo, se gerere tamquam excommunicatum.

Respondeo 2. idem dicendum esse, quando causa ob quam fertur censura, non est aequa, ut cum quis ob peccatum leue, graui censura afficitur. In dubio autem, an causa illa tali censura digna sit, nec ne, is in quem lata est, tenetur ex communi sententia, se gerere tamquam censura ligatum. Quia cum constat censuram latam esse, nec satis constat de iustitia illius, praesumendum est in fauorem ferentis.

Nota in dubio, an iudex censuram tulerit, non esse obligationem seruandi censuram. Idem dicitur quando constat latam esse censuram, sed merito dubitatur an sit lata sententia, an tantum ferenda. Quod si constat censuram latam esse, & ligare, dubitatur autem de absolutione, dubitans debet se gerere tamquam adhuc ligatum. Sed quid si dubium sit de potestate ferentis? Distinguo. Si est in possessione ferendi censuram, valet censura ab eo lata, secus si non sit in possessione.

Respondeo 3. ferentem censuram in aliquem ex odio, alioque prauo affectu peccare; valere tamen censuram,

ram, si subsit iusta causa eam ferendi, & necessarius ordo iuris non sit prætermittendus.

ARTICVLVS VII.

De eo qui potest absoluere à censura.

DVBIVM est 1. quis possit absoluere à censura iuris reseruata vbi per censuram iuris, non modo ea intelligitur, quæ per statutum Papale lata est, sed etiam quæ per Episcopale. *Respondeo* eum tantum ab hac censura posse absoluere, qui eam tollit, vel eius superiorum aut successorem in dignitate, vel eum qui ab iis habet facultatem. Quia per reservationem facultas absoluendi aliis adimittitur.

Si verò censura iuris non sit reseruata, quilibet Sacerdos ad confessiones audiendas approbatus, ab illa absoluere potest, nisi specialis quædam locorum prohibitio, aut consuetudo obstat.

Dubium est 1. quis possit absoluere à censura lata ab homine per sententiam generalem, aut particularem. *Respondeo* quando talis censura est reseruata, eam iure communi non posse tolli nisi a ferente, vel ab eius superiore, ut successore, aliove habente specialem facultatem ab illis, vt perspicuum est.

Respondeo 2. apud omnes certum esse, censuram particularem distinctè in aliquem latam, non nisi à prædictis tolli posse. Vnde si Episcopus Titium excommunicauit ob delictum præteritum, talis excommunicatio, etsi alioqui expressè non reseruata, tolli non potest à Parocho, vel à simplici Sacerdote ad confessiones audiendas deputato sine speciali commissione Episcopi. Quia id non posset fieri sine iniuria ferentis, vt per se patet. Et idè à pari dicendū videtur de censura, per sententiā confusè lata contra aliquos ob speciale delictum præteritum; hæc enim multis particularibus æquiualeat, & cum non sit lata sine causa